

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ'

7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929

ΔΡ. 49

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μακαριώτατε,

Εὐσεβίως ὑποβάλλομεν συνημμένως τῇ Ἱ. Συνόδῳ τῆς Ἱεραρχίας ἀντίγραφον ὑπομνήματος τοῦ ἡμετέρου συνδέσμου ὑποβληθέντος τῷ Ἐκπαιδευτικῷ Συμβουλίῳ περὶ τῆς ἀναγκαιότητος καθορισμοῦ ἐπαρκῶν ὥρῶν διδασκαλίας τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος ἐν τῷ προγράμματι τῶν Σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Δυστυχῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἐδόθη ἡ πρέπουσα προσοχὴ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἐν τοῖς Σχολείοις, δι' ἣν διετίθεντο μέχρι τοῦδε, ὡς γνωστὸν, ἐλάχισται ὥραι ἐκ τοῦ προγράμματος.

Ἦδη ὅτε μελετᾶται ἡ ριζικὴ τῶν σχολικῶν προγραμμάτων μεταρρύθμισις ἠλπίσαμεν ὅτι τὸ Ἐκπαιδ. Συμβούλιον θὰ ἀνεθεώρει τὰς μέχρι τοῦδε κρατούσας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀντιλήψεις καὶ θὰ παρείχεν εἰς τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον διδασκαλίας αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ μαθήματος τούτου δὲν ἐπιδιώκεται ἀπλῶς ἡ παροχὴ ὀρισμένου ποσοῦ ξηρῶν θρησκευτικῶν γνώσεων, ἀλλὰ κυρίως ἡ διὰ καταλλήλου ψυχικῆς διὰ τῶν θρησκευτικῶν διδαγμάτων ἐπεξεργασίας ἐπίτευξις ἀναπτύξεως παρὰ τῷ παιδὶ ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσεως.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπεβάλομεν τὸ συνημμένον ὑπόμνημα τῷ Ἐκπαιδ. Συμβουλίῳ, ὃ δὲ παρ' αὐτῷ ὡς ἐκπαιδευτ. Σύμβουλος παρακαθήμενος Πρόεδρος τοῦ ἡμετέρου Συνδέσμου κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος, καθηγητῆς τοῦ Παν(μίου), ἀνέπτυξε καταλλήλως τὸ ζήτημα, ζητήσας νὰ καθορισθῶσι τοῦλάχιστον δύο ὥραι διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν εἰς πάσας τὰς τάξεις. Δυστυχῶς πληροφοροῦμεθα ὅτι παρὰ τὰς ἐνεργείας ἡμῶν ταύτας τὸ Ἐκπαιδευτ. Συμβούλιον

κατὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ πλειοψηφίαν ἀπεφάσισεν ὅπως παραχωρηθῆ εἰς τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν δύο ὥρες μὲν διδασκαλία διὰ τὰς 5 πρώτας τάξεις, μιᾶς ὥρας δὲ τοιαύτη διὰ τὴν τελευταίαν (6ην) τάξιν.

Γνωρίζοντες ἐκ τῆς διδακτικῆς ἡμῶν πείρας, ὅτι αἱ ὥραι αὗται καὶ ἰδίᾳ ἡ μοναδικὴ τῆς τελευταίας τάξεως (ἐξ ἀπόψεως παιδαγωγικῆς ἐντελῶς ἀποκρουστέα) τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου εἶναι ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν προσήκουσαν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν καὶ πιστεύοντες ὅτι ἡ εἰς τὰ πρακτικὰ λύκεια καὶ τὰ λοιπὰ ἐπαγγελματικὰ Σχολεῖα παρεχομένη θρησκευτικὴ διδασκαλία πρέπει νὰ εἶναι πλήρης, ἐφ' ὅσον καὶ εἰ ἐν τοῖς Σχολείοις τούτοις φοιτῶντες μαθηταὶ εἶναι σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῆς Ἱ. Συνόδου ταῦτα καὶ νὰ παρακαλέσωμεν αὐτὴν ὅπως ἐν προκειμένῳ ἐνεργήσῃ τὰ καθ' ἑαυτὴν πρὸς πρόληψιν πάσης γενησομένης βλάβης ὡς ἐκ τῆς μὴ κατὰ πάντα προσήκουσης θρησκευτικῆς ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ παρουσιάζουσι τὰ προγράμματα τῶν ξένων Σχολείων διὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὸ ἐπαρκές τοῦ καὶ παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ ὑποδείγματα ἐκείνων καθοριζομένου ποσοῦ ὥρῶν διδασκαλίας, λησμονεῖται ὅμως ὅτι ἡ ἐν τοῖς προγράμμασι τῶν ξένων σχολείων ἀναγραφὴ τοῦ (διώρου κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἐκάστην τάξιν) θρησκευτικοῦ μαθήματος ἔχει ἀπλῶς ἐπικουρικὴν τῆς λοιπῆς ἠθοπλαστικῆς ἐν τοῖς σχολείοις ἐκείνοις παρεχομένης μορφώσεως, τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας παρεχομένης εἰς τοὺς παῖδας κυρίως διὰ τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖ ὀργανωμένων κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν confirmatio τάξεων θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Τούναντίον παρ' ἡμῖν οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνοπαῖδες μόνην καὶ ἀποκλειστικὴν εὐκαιρίαν θρησκευτικῆς διδασκαλίας ἔχουσι τὴν ἐν τοῖς Σχολείοις παρεχομένην, ἥτις διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἶναι πλήρης πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ παρ' ἡμῖν συμβαινόντος ἀτόπου, καθ' ὃ καὶ τὰ στοιχειωδέστερα ἀκόμη σημεῖα τῆς θρησκείας καὶ λατρείας ἡμῶν ἀγνο-

οὐνται παρὰ τῷ ἀτελῶς διδασκομένῳ τὰ θρησκευτικὰ λαῶ μας.

Ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πληροφορουμένη τὰς προσπάθειάς τοῦ ἡμετέρου συνδέσμου θὰ ἐνιαχύση πρεπόντως αὐτὰς ὡς φυσικῶς καὶ κατὰ πρέποντα λόγον αὐτῇ πρώτῃ ἐνδιαφερομένη ζωηρῶς διὰ τὴν ἐπαρκῆ τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος διδασκαλίαν,

Διατελοῦμεν μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ

Ὁ Πρόεδρος κ. α. α.

Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Χ. Γκιτάκος

Β. Πετρούνας

ΕΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Εἶχομεν ὑποσχεθῆ ὅτι, περὶ τῆς πραγματικότητος τοῦ ὑπερφυσικοῦ ἔχοντες δεδομένα καὶ ἀπὸ τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀπὸ τῆς Ἱστορίας ἢ ὁποία ἐξετάζει τὸ παρελθὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀπὸ τῆς ἐξεταζούσης τὸ παρὸν αὐτοῦ Ψυχολογίας, θὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο μετὰ τὰ πρώτα. Καὶ ἀπὸ τὸ ψυχολογικὸν πεδῖον ἢ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ μᾶς παρουσιάζει τοιαῦτα δεδομένα, ὥστε πᾶσα ἄρνησις τοῦ ὀρθολογισμοῦ νὰ παραδεχθῆ τὸ χριστιανικὸν ὑπερφυσικὸν ἀποτελεῖ αὐτόχρημα τερατωδῶς ἀπέναντι τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁποίας προβάλλει ὡς πρόσχημα τῆς ἀρνητικῆς αὐτοῦ στάσεως.

Διὰ πολλοὺς ὁ ὅρος «ψυχολογία» εἶνε ἄγνωστος καὶ παράδοξος· δὲν ὑπάρχουν ὅμως συνηθέστερα ἀπὸ τὰ φαινόμενα, περὶ τὰ ὁποία ἀσχολεῖται ἡ Ψυχολογία, καὶ τίποτε δὲν ἔννοεῖται εὐκολώτερον ἀπὸ τὰς πραγματικότητος εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται. Πρόκειται, ἀπλοῦστατα, περὶ τῆς ἀπὸ τῆς καθημερινῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων παρατηρήσεως καὶ πείρας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἀσφαλῶς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Τὰ ψυχολογικὰ γεγονότα εἶνε τόσον ἐπ' ἴσης πραγματικὰ καὶ τόσον προσιτὰ εἰς τὴν ἔρευναν, ὅσον καὶ τὸ φῶς καὶ ὁ ἤχος. Διὰ τὸ ζήτημα ὅμως, τὸ ὅποιον μᾶς ἀπασχολεῖ, μᾶς ἀρκεῖ ἢ ἐξέτασις δύο φαινομένων ψυχολογικῶν, ἧτοι ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ προέλευσις τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Καὶ ἄς ἀσχοληθῶμεν τὸ κατ' ἀρχὰς μὲ τὸ πρώτον.

Ἐπάρχει μονογραφία τις εἰδικὴ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου γεγραμμένη ὑπὸ ἀγγλοῦ τινὸς λόρδου, ἢ ὁποία, μολονότι εἶνε ὀπωσδήποτε παλαιά, δὲν κατωρθώθη ἐν τούτοις νὰ ἀμφισβητηθῆ ὡς πρὸς τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰ ἐπιχειρήματά τῆς ὑπὸ τῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς, ἢ ὁποία οὐδὲν ἔννοεῖ νὰ ἀφήσῃ ἄθικτον. Γράφει λοιπὸν ὁ ἀγγλὸς συγγραφεὺς ὅτι «ἡ ἐπιστροφή καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀπ. Παύλου, ἐξεταζόμεναι καθ' ἑαυτὰς καὶ ἐπιμελῶς ἐρευνώμεναι, ἀποτελοῦν, καὶ μόναι αὐταί, ἐπαρκῆ ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε ἀποκάλυψις θεῖα». Διατί δὲν ἐδόθη προσοχὴ εἰς τὰ πορίσματα τοῦ ἐν λόγῳ συγγρα-

φῆως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο; Διότι οὗτος ἦτο τὸ κατ' ἀρχὰς σκεπτικιστῆς, ἔγεινε δὲ χριστιανὸς μετὰ ἐπιμελεστάτην καὶ ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν τούτου ἀκριβῶς τοῦ ζητήματος. Ἀπηλλαγμένος πάσης προκαταλήψεως καὶ προκαθωρισμένης ἐν γένει τάσεως, προέβη εἰς τιμίαν τοῦ πράγματος μελέτην, ὅταν δ' ἐπέστη ὅτι εὐρίσκειται πρὸ ἀνεξεγήτου ψυχολογικοῦ προβλήματος καὶ εὐρε τὴν λύσιν του μόνον ἐν τῇ θεϊότητι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπεδέχθη ἀπροκαλύπτως τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ὡς πρᾶγματι θεῖαν.

Περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου λόγος γίνεται ἐν ταῖς «Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων» (κεφ. θ', κδ' καὶ κς'). Καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ λεχθῆ

πρῶτον, ὅτι αἱ ἐπιμελέσταται ἔρευναι τῆς συγχρόνου ἀγιογραφικῆς κριτικῆς ὄχι μόνον δὲν ἐκλόνησαν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας καὶ ἐπεκύρωσαν τὴν γνησιότητα τοῦ βιβλίου τῶν «Πράξεων τῶν Ἀποστόλων». Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι εὐρέθησαν οἱ ἰσχυρισθέντες ὅτι ἡ ὑπόθεσις ὅτι αἱ Πράξεις ἀνήκουν εἰς συνοδοιπόρον τοῦ ἀπ. Παύλου συναντᾶ σοβαρὰς δυσκολίας, ἀλλ' ἢ ἀπόδοσις τοῦ βιβλίου τούτου εἰς ἀνώνυμον συγγραφέα τῶν χρόνων τοῦ Δομητιανοῦ—ὡς ἠθέλησέ τις τῶν κριτικῶν—προσκρούει πρὸς πολὺ χειροτέρας δυσκολίας. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ὅμως τὸ πρᾶγμα, ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς καὶ ἡ γνησιότης τῶν Πράξεων, ὡς μὴ ἀμέσως σχετιζομένη πρὸς τὸ θέμα ἡμῶν, δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ταύτην τὴν στιγμήν. Ὅτι μᾶς ἐνδιαφέρει, εἶνε τοῦτο: ἡ ἐμολογία δὴλα δὴ αὐτῶν τούτων τῶν ὀπωσδήποτε ἀποκλινόντων εἰς ἀμφισβήτησιν τῆς γνησιότητος τῶν Πράξεων, ὅτι τὸ γεγονός τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου ἐμφανίζεται ὡς μία τῶν σπουδαιοτάτων μεταμορφώσεων ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Δεύτερον, καὶ ἂν ἀκόμη ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἔχομεν δεδομένην ἀναντίρρητον τὴν γνησιότητα τῶν τεσσάρων σπουδαιοτέρων ἐπιστολῶν τοῦ ἀπ. Παύλου, ἢ ὁποία μέχρι σήμερον ἀπέμεινε ἀπολύτως ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῆς υπερκριτικῆς. Εἶνε δὲ αἱ ἐπιστολαὶ αὗται: ἡ πρὸς Ῥωμαίους, αἱ δύο πρὸς Κορινθίους καὶ ἡ πρὸς Γαλάτας. Ἀναφέρομεν δὲ τὰς ἐπιστολάς ταύτας διότι περιέχουσιν ἀρκετὰ δεδομένα διὰ τὸ ὑπὸ διαπραγματέυσιν ζήτημα. Καὶ διὰ νὰ εἴμεθα σύντομοι, ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβόλια ὡς πρὸς τὸν ὑπερφυσικὸν χαρακτήρα τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἢ περὶ αὐτῆς αὐτοῦ τούτου ἀφήγησις. Ἡ ἀφήγησις αὕτη, ὡς ἐκτίθεται ἀμέσως μὲν ἐν ταῖς Πράξεσιν, ἐμμέσως δὲ καὶ πλαγίως ἐν ταῖς προμνημονευθεῖσαις ἐπιστολαῖς, μᾶς παρέχει σαφεστάτην ἄμα καὶ ἐπαρκεστάτην αἰτίαν τῆς ἐξηγήσεως τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης μεταβολῆς, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ Ταρσοῦ Σαῦλος, ὁ νεαρὸς καὶ ἀνεπτυγμένος ραβδίνος, ὁ μετασχὼν τοῦ φόνου τοῦ Στεφάνου καὶ ὁ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἀμειλικτος τῶν χριστιανῶν διώκτης, μετεδλήθη εἰς Παῦλον, ἧτοι εἰς δέσμιον ἐν ὀνόματι τοῦ

Χριστοῦ, εἰς ἰδρυτὴν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, εἰς τὸν κορυφαῖον ἀπόστολον τῶν ἔθνῶν καί, τελευταῖον, εἰς μάρτυρα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου. Συγχρόνως ὁμοῦς ἢ ἐν λόγῳ ἀφήγησις ἀποτελεῖ πλήρη καὶ ἀναντίρρητον μαρτυρίαν ὑπὲρ τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς θείας αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἀποστολής. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἢ τοιαύτη φύσις τῆς ἀφηγήσεως καθιστᾷ τὴν παραδοχὴν τοῦ θαύματος, τοῦ ὑπερφυσικοῦ, ἀφευκτον, ὁ ὀρθολογισμὸς παντοιοτρόπως προσεπάθησε νὰ κλονήσῃ τὴν ἀξιοπιστίαν της.

Ἄλλ' ὁ ἀρνούμενος τὴν ἀξιοπιστίαν τῆς ἀφηγήσεως ταύτης τοῦ γεγονότος τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου, ὑποχρεοῦται νὰ παράσῃ εἰς ἡμᾶς ἄλλην λογικὴν αὐτοῦ ἐξήγησιν, μὴ ὑπερφυσικὴν. Ἡ ἐξήγησις δὲ αὕτη δύναται νὰ ἦνε μία ἐκ τῶν ἐξῆς τριῶν: ὅτι δηλ. τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θεοῖοι τοιαῦτα περὶ ἑαυτοῦ πράγματα καὶ μὲ τὸν ὄνον τὴν ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην, ἦτο 1) ἡ ἀπατεῶν, ἐκ προθέσεως καὶ ἐν γνώσει ψευδόμενος πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἀκροατῶν καὶ ἀναγνωστῶν του, 2) ἡ κατέστη θῦμα ἀπάτης ὑπ' ἄλλων, καί, κατ' ἀκολουθίαν, τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἐξ ἀπάτης καὶ πλάνης προερχόμενα, 3) ἡ ἐνθουσιαστικῆς, ἥτοι παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς ἐξημιμένης φαντασίας του καὶ γενόμενος τῆς ἰδίας ἀπάτης καὶ πλάνης θῦμα. Ἐὰν οὐδὲν τῶν τριῶν τούτων δύναται ψυχολογικῶς νὰ στηριχθῇ, ἀπομένει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ ἀπ. Παῦλος ἀφηγεῖται περὶ πραγματικοῦ γεγονότος, κατ' ἀκολουθίαν δ' ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε θρησκεία ἐκ θείας ἀποκαλύψεως.

Δὲν ἀπαιτεῖται σοφία διὰ νὰ ἐννοηθῇ πόσον ἀνόητοι καὶ ἀπίθανοι εἶνε καὶ αἱ τρεῖς αὗται ἐξηγήσεις. Διότι ὁπριανδήποτε ἐκ τῶν τριῶν αὐτῶν ἐκδοχῶν ἠθέλομεν δεχθῆ, κατ' ἀνάγκην θὰ προσεκρούομεν πρὸς δυσχερείας ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρας τῶν τῆς ἀφηγήσεως τῆς Κ. Διαθήκης, πρὸς ἀποφυγὴν καὶ ἄρσιν τῶν ὁπῶν καὶ παρέχονται αἱ προεκτεθεῖσαι ἐξηγήσεις. Ἡ ἀπόπειρα τῆς παραγκωνίσεως τοῦ ὑπερφυσικοῦ ἔχει εἰς ἀγροίκως ἀντιφυσικὰς ἀντιφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι παραβάσεις τῶν φυσικῶν νόμων πολὺ μεγαλειτέρας τῶν ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἀφηγήσεως προϋποτιθεμένων. Καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν τὴν γλῶσσαν τῆς ψυχολογίας, εἰς τῆς ὁποίας τὸ ἔδαφος εἰσήλθομεν προκειμένου περὶ θέματος καθαρῶς ψυχολογικοῦ, τὸ γεγονὸς τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀπ. Παύλου καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἐξηγήσεις ἢ προϋποθέσεις παρουσιάζεται ψυχολογικῶς ἀκατανόητον.

Τοῦτο θὰ καταδειχθῇ εἰς τὸ ἐπόμενον.

Γ. II.

ΝΕΑ ΔΩΡΕΑ

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ θεολογικοῦ
σπουδαστηρίου

Ὁ διπλωματοῦχος τῆς Θεολογίας κ. Γερ. I. Κονιδάρης ἐδωρήσατο πρὸ τίνος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ

θεολογικοῦ σπουδαστηρίου χειρόγραφον κώδικα ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων ἡριθμημένων 1 — 338, ὧν προτάσσονται δύο φύλλα καὶ ἐπιτάσσονται ἔνδεκα ἄνευ ἀριθμήσεως. Ἐν τῷ φύλλῳ 2α εὑρηται ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή:

«Ἐπιτομὴ τῆς δογματικῆς καὶ ἠθικῆς Θεολογίας συντεθεισα παρὰ τοῦ σοφολογιότατου καὶ εὐγενεστάτου Κού. Κού Ἀντωνίου τοῦ Μοσχοπούλου ἐν φίλῳ καὶ ἱερῷ Θεολογίᾳ: ἐκ πκτρίδος Κεφαλληνίας».

ἐν δὲ τοῖς φύλλοις τοῖς ἐν τέλει ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων φέρει ἐπιγραφὴν «Πίναξ τῆς παρουσίας δογματικῆς καὶ ἠθικῆς θεολογίας».

Τὸ μέγεθος τῶν φύλλων εἶναι 0, 21 X 0, 14.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περιγραφῆς προκύπτει ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ τούτῳ περιέχεται ἡ γνωστὴ «Ἐπιτομὴ τῆς δογματικῆς καὶ ἠθικῆς θεολογίας» τοῦ Ἀντωνίου Μοσχοπούλου, ἡ ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1851 τύποις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐπιτομὴ τῆς δογματικῆς καὶ ἠθικῆς θεολογίας συντεθεισα παρὰ τοῦ αἰδιδίμου Κ. Ἀντ. Μοσχοπούλου Κεφαλλήνος διδασκάλου τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἱεράς θεολογίας καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ Γερασίμου ἱερέως Σολομοῦ Κεφαλλήνος» (σ. 510+ιστ'). Σύγκρισις τοῦ κειμένου πρὸς τὸ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ ἀποδεικνύει ὅτι οὐδεμίαν σχεδὸν διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν.

Τὸ δωρηθὲν χειρόγραφον κατετέθη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν χειρογράφων τοῦ θεολογικοῦ σπουδαστηρίου ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν ἐπτὰ, ἡ δὲ θεολογικὴ σχολὴ διὰ τοῦ κοσμήτορος αὐτῆς ηὐχαρίστησε θερμῶς τὸν δωρητὴν κ. Γερ. I. Κονιδάρην.

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Ὡς Ὑπὸ τὸν τίτλον «Πατριαρχεῖον καὶ Ἐκκλησία» ἡ Ἐστία ἔγραψε: «Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι μὲ ὅσα γράφει σήμερον ἡ «Πατρίς» σχετικῶς μὲ τὸ δυσχερὲς καθήκον τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως, καὶ τὴν ὑποχρέωσιν της νὰ φανῇ ὀλιγότερον καθυστερημένη ἀπέναντι τοῦ κύματος τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῆς ἀνηθικότητος. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ, ὁμοῦς, νὰ διαφωνήσωμεν ἀπολύτως πρὸς μίαν παράγραφον τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, ὅτι ἡ «μείωσις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, μετέθεσεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὀλόκληρον τὸ βάρος καὶ τὴν εὐθύνην τῆς δράσεως τῆς καθόλου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» καὶ ὅτι «ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ τὰ σῆπτρα τῆς Ὀρθοδοξίας».

Δὲν πιστεύομεν καθόλου, λέγει ἡ «Ἐστία» πολὺ ὀρθῶς, ὅτι ἔχει μειωθῆ ὅπως δήποτε τὸ κύρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡμπορεῖ διὰ λόγους παροδικοὺς καὶ ἐντελῶς ὑλικῆς φύσεως νὰ μὴ ἔχη τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον τὴν ἐλευθερίαν κινήσεως, τὴν ὁποίαν διέθετεν ἄλλοτε. Ὁ σεβασμὸς ὁμοῦς καὶ ἡ ἀφοσίωσις μὲ τὴν ὁποίαν κάθε πραγματικὸς ὀρθόδοξος ἀποβλέπει πρὸς τὸ Οἶκον, Πατριαρχεῖο

χειον, μένουν ἀμείωτα. Καί σήμερον, περισσότερον παρὰ ἄλλοτε, πρέπει νά πιστεύωμεν καί νά διακηρύσωμεν ὅλοι οἱ Πατριαρχεῖον τῆς Κιων) πόλεως παραμένει πάντοτε ἡ κορυφή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

✠ Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Πολύκαρπος ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ δημοσιευθείσῃ κατ' αὐτάς ἐν τῇ «Πατριδί» πραγματευόμενος περὶ τῶν συντελεστῶν τῆς εὐεστοῦς τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, καί ἀναφέρων ὡς τοιούτους τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σχολεῖον τὴν οἰκογένειαν καί τὸν τύπον, ἐξετάζων διὰ μακρῶν ἐάν οὗτοι ἐκπληρῶσι δεόντως τὸν προορισμὸν αὐτῶν, εὐρίσκει ὅτι «ἡ σχολὴ σήμερον πόρρω ἀπέχει τοῦ ἀληθοῦς αὐτῆς προορισμοῦ» διότι «διεγράφησαν ἐκ τῶν προγραμμάτων τῶν σχολείων τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα ἢ ἐν τισὶ προγράμμασιν ἀναγράφονται μὲν ταῦτα, ἀλλὰ δὲν διδάσκονται, ἢ διδάσκονται ὑφ' ὅλως ἀκαταλλήλων διδασκάλων, μηδεμίαν, ὡς τὰ πολλὰ, ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὴν θρησκείαν καί τὰ θρησκευτικὰ», ἀμφιβάλλει δ' ἐξ ἄλλου ἂν ὁ οἶκος καί ἡ οἰκογένεια ἐκπληροῦσι τὸ καθήκον των «ὡς ἐξετέλει τοῦτο ἄλλοτε ὁ ἑλληνορθόδοξος οἶκος τῶν πατέρων ἡμῶν», καταγγέλλει δὲ καί τὸν τύπον καθ' ὅλου «καθυστεροῦντα ἐν τῇ παιδαγωγίᾳ τῆς τρυφερᾶς νεολαίας» ἕνεκα τῶν «χάριν δεκαρολογίας» δημοσιευμένων ὑπ' αὐτοῦ ρυπαρογραφῶν, τῶν τὰ ἥθη φθειροῦσάν καί τὴν φαντασίαν τῶν νέων ἐξαπτοῦσάν. Συγκεκριμένων δὲ φρονεῖ ὅτι πρὸς πρόληψιν τῆς κορδακίζούσης τῶν ἡθῶν ἐκλύσεως καί τῶν ἐκ ταύτης ὀλεθρίων ἐπὶ τῆς κοινωνίας συνεπειῶν εἶνε ἀνάγκη οὐ μόνον ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καί ἡ σχολὴ καί ὁ οἶκος τοῦ ἑλληνοχριστιανοῦ καί ὁ εὐσεβῆς τύπος νά ἐκτελῶσι τὸ ἑαυτῶν καθήκον. Ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ θεοῦ λόγου καί τῶν λοιπῶν ὑποδειχθέντων μέσων, ἡ σχολὴ διὰ τῆς κατὰ Χριστὸν ἑλληνοπρεποῦς διδασκαλίας καὶ μορφώσεως τῶν παιδῶν, ὁ οἶκος δι' αὐστηρᾶς ἐνδελεχοῦς παρακολουθήσεως τῆς διαγωγῆς τῶν τέκνων καὶ ὁ τύπος διὰ καταλλήλων κοινωνικῶν ἄρθρων. Ἄλλως ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία μόνη ἤθελεν οἰκοδομεῖ τοῦτο διὰ τῆς ἀδιαφορίας τῶν λοιπῶν συντελεστῶν θὰ καταρρεῖσῃ. Οἱ διδάσκαλοι, οἱ ἱερεῖς, οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ ἄρχοντες καί οἱ δικασταὶ αὐτοὶ ὑπάρχουσι τὸ ἅλας τοῦ λαοῦ ὡς τύπος τῆς ἀρετῆς. Ἄς ἐκτελῶσι πάντες τὸ ἑαυτῶν ἐπιβεβλημένον καθήκον. «Ἐάν τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἄλισθήσεται»;

✠ Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις «Σύνδεσμον τῶν Κυριῶν» ἐπικαλεσθέντα δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν σεβ. μητροπολίτην Κορινθίας κ. Δαμασκηνὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ἐλληνίδων ἐγγύων γυναικῶν καί τῶν θηλαζουσῶν μητέρων ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς νηστείας, ἡ Α. Σ. ἐν τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ, δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ «Καὶνῇ Κτίσει», δηλοῖ ὅτι συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Συνδέσμου, «ὁ λόγος ὅμως τῆς τοιαύτης ἀνεπιφυλάκτου συμφωνίας πρέπει ν' ἀναζητηθῇ οὐχὶ τόσο εἰς τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τῆς ἐπιστολῆς σας, ὅσον, καί κυρίως εἰς τὴν γενικὴν ἀρχήν, τὴν ὅποιαν ὡς Ἱεράρχης καί κοινωνικῶν ἀνθρώπων πρὸςβεβῶ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καί οἱ ὑπ' αὐτῆς τεθέντες περιορισμοὶ δὲν ἀποτελοῦν, ἐν τῇ οὐσίᾳ των, αὐθαίρετον Σύνταγμα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξυπηρετήσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων ὡς τοιούτων, ἀλλ' ἀποβλέπουσι εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἡθικῆς ὑποστάσεως τῶν κοινωνικῶν μονάδων καί τὴν ἐξύψωσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἄνωτερον δυνατὸν βαθμὸν τῆς

τελειώσεως... Ἴδου διατὶ πρὸςβεβῶ ἀδιστακτῶς ὅτι αἱ ἐγγυοὶ γυναικες καί αἱ θηλάζουσαι μητέρες εὐρίσκονται εἰς ἰδιάζουσαν κατάστασιν ὄχι ἀπλῶς συγχωροῦσαν, ἀλλ' ἐπιβάλλουσιν πλειστάκις τὴν παρεκκλίσιν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς νηστείας, ἡ ὅποια οὐδέποτε ἠγνοήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς σκοπός, ἀλλ' ὡς μέσον πρὸς σκοποῦς ἀγαθοῦς...».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐὶς τὸ «Χρυσὸς Κανὼν».

Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1923, ὑπὸ εἴκοσι φιλανθρωπικῶν ὀργανώσεων συνελθουσῶν ἐν Γενεύῃ καὶ ἀντιπροσωπευουσῶν 14 χώρας ἀπεφασίσθη ἡ διεθνὴς καθιέρωσις τοῦ οὗτω ἀποκληθέντος «Χρυσὸς Κανὼν», κατὰ τὸν ὅποιον ἕκαστος ἀποφασίζει τὴν πρώτην ἐκάστου Δεκεμβρίου Κυριακὴν νά φάγη ἐν λιτῶν γεύμα ἐνὸς ὀρφανοῦ, τὴν δὲ διαφορὰν ἣτις θὰ προέκυπτε μεταξὺ τοῦ γεύματος τούτου καί τοῦ συνήθους τοῦ γεύματος νά προσφέρῃ ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν, τὰ ὅποια τόσο ἐπλήθυνεν ὁ τελευταῖος μέγας πόλεμος. Ἐκτοτε τῇ συνδρομῇ τῶν ἑκασταχοῦ πολιτικῶν ἀρχόντων ἀπετελέσθησαν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ περὶ τὰς 16.000 ἐπιτροπαὶ τοῦ «Χρυσὸς Κανὼν», αἵτινες, συνεργαζόμεναι μετὰ τῆς καὶ παρ' ἡμῖν γνωστοτάτης ὀργανώσεως τῆς «Περιθάλψεως τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς» («Near East Relief») μεριμνῶσι περὶ τῆς ἀπανταχοῦ τηρήσεως τοῦ «Χρυσὸς Κανὼν». Χιλιάδες ὀρφανῶν παιδιῶν ἐσώθησαν διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ «Χρυσὸς Κανὼν». Ἐν Κίνα ἀποθνήσκουσι τὰ παιδιὰ κατὰ χιλιάδας ἐξ ἐλλείψεως τροφῆς. Καθ' ἕκαστον δ' ἔτος ἐν Ἰνδίας ἀποθνήσκουσι περὶ τὸ ἑκατομμύριον βρεφῶν. Ἐντεῦθεν κατανοεῖται πόσην φθορὰν προλαμβάνει ὁ φιλανθρωπότητος οὗτος «Χρυσὸς Κανὼν» ὁ τηρούμενος κατὰ τὴν αὐριανὴν ἡμέραν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Παιδεία καὶ Θρησκεία.

Εἰς τῶν ἐξοχωτέρων ἀγγλῶν παιδαγωγῶν, ὁ ΝΟΤ-WOOD, διευθυντῆς τῆς σχολῆς τοῦ Χάρρου, ἐδημοσίευσεν πρό τινος περισπούδαστον ἔργον περὶ τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν δέον νά στηρίζηται ἡ ἰδανικὴ ἐκπαίδευσις, ἐμποίησαν μεγάλην ἐντύπωσιν. Αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐφαρμόζονται ἤδη ἐν τῇ μέσῃ ἀγγλικῇ ἐκπαίδευσί, εἶνε δὲ πανθομολογούμενον ὅτι ἐκ τῶν λοιπῶν γνωστῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τὸ ἀγγλικὸν παράγει τοὺς τελειότερους ἄνδρας, ἐπιζητοῦν νά μορφώσῃ χαρακτηριστῆρας εἰλικρινεῖς, θετικούς, γενναίους καί ὑγιεῖς, οὕτως ὥστε νά φανῶσι χρήσιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν καί τὴν ἀνθρωπότητα. Διὰ νά ἐπιτύχῃ δὲ τοῦτο ἡ μόρφωσις στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας, τῆς πειθαρχίας, τῆς καλλιέργειας τῆς διανοίας, τοῦ ἀθλητισμοῦ καί τῆς ὑπηρεσίας τοῦ πλησίον. Περὶ

τῆς θρησκείας εἰδικώτερον προκειμένου, ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ τούτῳ ἀγγλικῷ συστήματι αὕτη θεωρεῖται ἀπαραίτητος ὡς βάσις. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ σχολείου ὑπάρχει ἡ ἐκκλησία του, σύμβολον τοῦ μεγάλου Ἰδανικοῦ. Ἐκπαίδευσις ἀνευ θρησκείας παράγει ἀχρήστους ἐγωϊστάς. Αἱ θρησκευτικαὶ ἀρχαὶ ἐμπνέουν τὸν ἄνθρωπον διὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά. Μόνον οἱ ἀερολόγοι εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν δύνανται νὰ προτείνουν ἐκπαίδευσιν ἀνευ θρησκείας, ὅπως μόνον οἱ ἡμιμαθεῖς δύνανται νὰ θεωρήσουν ὅτι ἡ θρησκεία δὲν ἔχει βάσιν. Πρόκειται, ἐννοεῖται, περὶ θρησκείας ζωντανῆς ἐφαρμοζομένης εἰς τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν βίον. Αὐτὰ περιλαμβάνει περὶ τῆς θρησκείας εἰς αὐτὴν τὴν βάσιν του τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, περὶ τοῦ ὁποίου ὀμιλεῖ ὁ ἐπιφανὴς ἀγγλος παιδαγωγός, καὶ τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζονται ἐν τῇ ἀγγλικῇ ἐκπαίδευσιν. Μήπως ὁ μὲν πρῶτος εἶνε «ἀσυγχρόνιστος», ἡ δὲ Ἀγγλία εἶνε βάρβαρος χώρα, τῆς ὁποίας οἱ δῆθεν παιδαγωγοὶ εἶναι ἄγευστοι τῆς σοφίας ἐνίων ἐλλήνων παιδαγωγικῶν, διωκόντων τὴν θρησκείαν ἐκ τῶν σχολείων;

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συνήλθεν εἰς τέσσαρας συνεδρίας, ἐκτὸς δ' ἄλλων δευτερευόντων ζητημάτων συμπλήρωσε τὴν μελέτην τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος καταρτίσασα καὶ τὸ σχέδιον Διατάγματος περὶ ἀποκεντρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Γεν. Ἐκκλησι. Ταμείου καὶ ἀποφασίσασα ὀριστικῶς τὴν ρευστοποίησιν τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας. Ὡσαύτως ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰσήλθεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου διὰ τῆς εἰσηγήσεως τῆς σχετικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Νικοπόλεως καὶ Πρεβεζῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ προέτεινε διάφορα μέτρα πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κηρύγματος, οἷον τὴν πλήρωσιν τῶν χρευσουσῶν θέσεων τῶν Ἱεροκηρύκων καὶ τὴν αὔξησιν τῶν θέσεων τούτων, τὴν ἰδρυσιν Κατηχητικῶν Σχολῶν, τὴν ἐκτύπωσιν καὶ διανομὴν θρησκευτικῶν φυλλαδίων, τὴν ἰδρυσιν Φροντιστηρίου Ἱεροκηρύκων καὶ ἄλλα. Ὡς γλῶσσαν δὲ τοῦ κηρύγματος ἡ Ἐπιτροπὴ προέτεινε τὴν ὀμιλουμένην. Ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τούτων τῆς Ἐπιτροπῆς διεξήχθη μακρὰ συζήτησις, λαβόντων τὸν λόγον πολλῶν Ἀρχιερέων κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Δευτέρας (Θεσσαλονίκης, Σπάρτης, Κασσανδρείας, Ἐδέσσης, Χαλκίδος, Καρυστίας) καὶ τῆς Τρίτης (Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὀρους)

ἀλλ' ἡ συζήτησις δὲν ἐπεραιώθη εἰσέτι. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Τετάρτης παρουσιάσθη ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἀμερικῆς ἥτις ἐξέθεκε τὴν ἐκεῖ κατάστασιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀνέθηκεν εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἐπισκεψαμένων τὴν Ἀμερικὴν Ἀρχιερέων ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ εἰσηγηθῇ τὰ δέοντα εἰς τὴν Ἱεραρχίαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἱεραρχίας ἐγένετο δεκτὴ εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῷ κ. Πρωθυπουργῷ ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τοῦ οικονομικοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδείχθη προθυμότητος εἰς τὴν υποστήριξιν τῶν ἀντιλήψεων τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ, ἀναλαβὼν νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ἀναπαλλοτριωτὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, πλὴν δὲν ἐφάνη σύμφωνος εἰς ὠρισμένα σημεῖα τοῦ Καταστατικοῦ. Αἱ δηλώσεις αὐτοῦ, ἀνακοινωθεῖσαι εἰς τὴν Ἱεραρχίαν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Τετάρτης, ἀψησώλησεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης. Μετὰ διεξοδικὴν συζήτησιν ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη ὅπως καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἵνα πεισθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς ἀποδοχὴν τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς τοῦτο ὠρίσθη Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἀρχιερέων ἥτις θὰ συνεργασθῇ περὶ τοῦ Καταστατικοῦ μετὰ τῆς ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας ἐργαζομένης Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

—Οἱ πτυχιῶχοι, οἱ τελειόφοιτοι καὶ οἱ ἤδη φοιτηταὶ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου συνελθόντες πρὸ τινος εἰς συνέλευσιν ἐν αἰθούσῃ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς συνέταξαν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, δι' οὗ ἀναπτύσσοντες τὴν ὑπὸ τῶν τελευταίων ἐκπαιδευτικῶν νόμων προσγινομένην εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν ἐφ' ὅσον, καίπερ ἐγγραφέντες πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν λόγῳ νόμων ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἀποκατασταθῶσιν ὡς καθηγηταὶ τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως, νῦν, ὡς ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῶν θέσεων ἀπομένουσιν ἐκτὸς θέσεως, παρακαλοῦσιν ὅπως τροποποιηθῇ καταλλήλως ὁ νόμος ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν δι' ὃν σκοπὸν καὶ ἐσπούδασαν. Κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ ὑπομνήματος τούτου εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ἡ προσελθοῦσα πρὸς αὐτὸν ἐπιτροπὴ ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τύχῃσι πάσης ὑποστηρίξεως. Τὸ ὑπόμνημα παρτέμφθη πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς παιδείας καὶ τῶν θρησκευμάτων πρὸς μελέτην. Ἀντίγραφον τοῦ ὑπομνήματος ἡ ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε καὶ εἰς τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς παιδείας καὶ τῶν θρησκευμάτων, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας.

— Τῇ 8ῃ παρ. μηνὸς τελουμένου ἐν Ἰωαννίνοις πανηγυρικοῦ ἐτησίου μνημοσύνου τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τῆς Ἡπείρου καὶ τῶν Ἰωαννίνων, ἀδελφῶν

Ζωσιμαδῶν, κατὰ μὲν τὸν ἔσπερινόν τῆς παραμονῆς προσήλθον εἰς τὸν μητροπ. ναὸν οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων τῆς ἡπειρωτικῆς πρωτεύουσας μετὰ δύο χιλιάδων μαθητῶν, πρὸς οὓς ὁ τελεταρχῶν σεβ. μητρ. Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδων, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔσπερινου, ἀπηύθυνε συγκινητικωτάτην πατρικὴν διδασκαλίαν ἐξάρας τὸ ἔργον τῶν ὑπὲρ ὧν τὸ μνημόσυνον εἰεῖρηγετῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν ἐγένετο ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει δεξίωσις τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ καθ' ἣν ἡ Α. Σ. ἀνέπτυξε τὸ ζήτημα τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος τῶν Ζωσιμαδῶν διὰ μνημείου ἐπαξίου τῶν πρὸς τὸ ἔθνος ἡμῶν εὐεργεσιῶν των, ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως προσωρινῇ ἐπιτροπῇ ἐκ τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν σχολείων καταστήσῃ τὸ ζήτημα εἰδικῶν συσκέψαν μέλημα. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ πάνδημον ἐτετέθη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν ἀειμνήστων μεγάλων εὐεργετῶν τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς πόλεως Ζωσιμαδῶν, ἱερουροῦντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου κ. Σπυρίδωνος μεθ' ὅλου τοῦ κλήρου τῆς πόλεως καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Δωδώνης κ. Δημητρίου καὶ τοῦ πρωτοσυκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως κ. Γρηγορίου καὶ παρισταμένων ὄλων τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν, συλλόγων, σωματείων, τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων, τῶν μαθητῶν ὄλων τῶν σχολῶν καὶ οἰκοτροφείων καὶ πλήθους κόσμου. Ὁμίλησεν ὁ καθηγητὴς τῶν θρησκευτικῶν τῆς Ζωσιμαίας σχολῆς κ. Δονάτος ἐξάρας τὸ μέγα ἔργον τῶν Ζωσιμαδῶν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας λειτουργίας, ἡ μεγάλη καὶ ἐπιβλητικωτάτη πομπὴ προηγουμένων τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου μετὰ τὰς σημαίας των, τῶν δύο μουσικῶν καὶ τῶν ἐξαπτέρυγων μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ κλήρου, ἀκολουθοῦντος δὲ ὄλου τοῦ ἐκκλησιασματος τῶν ἐπισήμων καὶ μὴ μετὰ πλήθους κόσμου διελθοῦσα διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πλατείας μετέβη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δωδώνης εὐρύτατον οἰκοπέδον, ὅπου θ' ἀνεγερθοῦν, δαπάναις πάλιν τῶν κληροδοτημάτων τῶν Ζωσιμαδῶν, τὰ νέα σχολικὰ κτίρια. Εἶχε συγκεντρωθῆ κυριολεκτικῶς ἐκεῖ πάνδημος ἡ πόλις κατακλύσασα ἐν ἀπεριγράπτῳ συνωστισμῷ ὅλα τὰ περίε. Ἐπὶ στημένῃ ἐξέδρα ἀφοῦ ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν ἡ Α. Σεβασμότης ὁ μητροπολίτης ἐξεφώνησεν ὑπέροχον λόγον, μεθ' ὃ κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος ὑπὸ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ κ. Βλαχοπούλου.

—Τῇ 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημένου μεγάρου τοῦ Γηροκομίου τῶν Ζωσιμαδῶν, τελεταρχοῦντος τοῦ σεβ. μητροπ. Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνος εἰς τὸ ὅποιον τοὺς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀγύτους πόνους καὶ ὀφείλεται ἡ ἀνεγερσις καὶ τοῦ νέου τούτου φιλανθρωπικοῦ ἰδρύματος τὸς ἡπειρωτικῆς πρωτεύουσας. Τὰ ἐγκαίνια παρηκολούθησαν πρὸς πάσαις ταῖς ἐπισήμοις ἀρχαῖς καὶ πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων, ἡ δ' Α. Σ. καὶ ταύτης τῆς εὐκαιρίας δραξαμένη ὀμίλησεν ἐπάξιον τῷ εὐτυχῇ γεγονότι λόγον, μεστὸν ὀραίων ὑποθηκῶν πρὸς τὸ εὐσεβὲς αὐτῆς ποίμνιον, ἐκ τῶν κόλπων τοῦ ὁποίου τοσοῦτοι μεγάλοι ἀνεδεί-

χθησαν ἐθνικοὶ εὐεργεταί. Ὁ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν βουλευτὴς Ἰωαννίνων κ. Μπότσαρης, πληροφορηθεὶς τὰ τῶν τελευταίων καλλιστευμάτων τῶν Ἰωαννίνων διεβίβασε πρὸς τὸν σεβ. μητροπολίτην Ἰωαννίνων, τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «*Συγχαίρω θεμελίωσιν Παυλιδείου, Μαρουταίου Σχολῆς εὐαρέστως ἀντιπροποῦσαν θλιβερὸν ἄγγελμα πυρπολήσεως Διοικητηρίου καὶ διατελῶ πάντοτε παραστάτης κωνωφελῶν ἔργων ὑμετέρας Σεβασμότητος καὶ συμπαιρωτῶν*».

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνάρξεως τῆς «ἐβδομάδος παγκοσμίου προσευχῆς» ἡ ὁποία τηρεῖται ἀπὸ ἑξηκονταετίας ὑπὸ τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Χριστιανικῶν Ἀδελφοτήτων τῶν Νέων, ἐτελέσθη τῇ προπαραελθούσῃ Κυριακῇ κατασκευαστικῇ δέησις ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ὑπὲρ σωτηρίας τῆς παγκοσμίου νεολαίας ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐνταῦθα Χριστ' Ἀδελφότητος τῶν Νέων ὑπὸ τοῦ Ἰσοφ. Ἐπισκόπου Σταυρουπόλεως κ. Θεοκλήτου. Τὰ ἱερά-ἄσματα ἔψαλον ἐμμελέστατα ὁ χορὸς τῶν μαθητῶν τῆς Ῥιζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καθηγητοῦ των κ. Κωνστ. Παπαδημητρίου, Διευθυντοῦ τοῦ «Μουσικοῦ Λυκείου Ἀθηνῶν», ἐν τέλει δ' ὀμίλησεν ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ἐν λόγῳ Ἀδελφότητος, τονίσας τὴν σημασίαν τοῦ ἐθίμου τῆς ταυτοχρόνου παγκοσμίου προσευχῆς καὶ παραινέσας τοὺς συγκεντρωμένους νέους εἰς σοβαρὰν καὶ εὐλικρινῆ αὐτεξέτασιν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ μαστίζοντος τὴν χώραν μας ὑπερβολικοῦ ἀτομισμού καὶ μόρφωσιν ἀληθοῦς χριστιανικοῦ χαρακτῆρος.

—Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ θεολόγου κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου ἤρξατο τῶν συγκεντρώσεων του ὁ «Κύκλος μελέτης τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου» ἀποτελούμενος ἀπὸ γυμνασιόπαιδας καὶ ἐργαζομένους νέους. Αἱ συγκεντρώσεις τοῦ ἐν λόγῳ κύκλου, ὅμοιοι τοῦ ὁποίου λειτουργοῦσιν εἰς πλείστας χώρας ἀπὸ διατίας περίπου, θὰ γίνωνται ἐφεξῆς ἐκάστην Πέμπτην ὥραν 7 1)2 μ. μ. εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Χριστ. Ἀδελφότητος τῶν Νέων (Μητροπόλεως 44).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ. ΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Μία συγκεντρωσις ὀρθοδόξων ἱερέων ἐν Παρισίοις» μία θρησκευτικὴ ἀναβίσις ἡ δις Εὐφροσύνη Κεφαλαῖ ἐδημοσίευσεν ἐν τοῖς «Ἐκκλησ. Καιροῖς» τοῦ Λονδίνου ἐμπεριστατωμένην καὶ ὠραίαν περιγραφὴν τοῦ πρό τινος ἐν Παρισίοις συγκροτηθέντος συνεδρίου τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλῶν ὑπαγομένων Ἰσρατικῶς προῖσταμένων τῶν Ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων κοινότηταν τῆς Βορείου καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης, χαρακτηρισίας αὐτὸ ὡς σπουδαῖον γεγονός ἐν τοῖς χρονοῖς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

—Ἡ τουρκικὴ κυβερνήσις ἐπέτρεψεν εἰς τὸν σεβ. μητροπολίτην Ἰμβρου τὴν μετάβασιν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ σεβ. μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς συστηματικῆς ἀπο-

χῆς ἀπὸ τῆς κοινῆς λατρείας καὶ τῆς τελείας ἀγνοίας τοῦ ναοῦ τῶν ἐν Πόρτ-Τσουφικ χριστιανῶν ἀπηύθυνε πρὸς αὐτοὺς ποιμαντορικὴν ἐπιστολήν, ἣτις καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀνεγνώσθη καὶ ἐτοιχοκολλήθη ἔξω τοῦ ναοῦ. «Δὲν παρῆλθεν εἰσέτι διετία ἀπὸ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ ὑμῶν—λέγεται οὖν ἄλλοις ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐπιστολῇ τῆς Α. Σ.—, καὶ οἱ ἱερεῖς ὑμῶν μὲ πόνον ψυχῆς καταφανῆ ἐπληροφόρησαν ἡμᾶς ὅτι δὲν ἐκκλησιαζέσθε, ὅτι κατ' αὐτὰς τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας ἑορτὰς οὐδεὶς προσέρχεται εἰς τὸν ναόν, πλὴν τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν ἐπιτρόπων. Αἱ θεῖαι λειτουργίαι ψάλλονται διὰ τὰ κενὰ στασιδία». Τὸ πρῶγμα ἐφάνη εἰς τὴν Α. Σ. κατ' ἀρχὰς ἀπίστευτον· βαθεῖα ὁμῶς θλίψις κατέλαβεν αὐτὴν μετὰ τὴν πιστοποίησιν τοῦ γεγονότος, μεθ' ὃ καὶ προτρέπεται τοὺς χριστιανούς νὰ συχνάζωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. «Ἐὰν ὁμῶς—ἐπιλέγῃ ἡ Α. Σ. ἐν τῇ ἐπιστολῇ—ἐξακολουθήσητε ἐμμένοντες ἐν τῇ ἐνόχῳ θρησκευτικῇ ἀδιανομίᾳ, τότε, μετὰ λύπης δηλοῦμεν, θὰ ἀναγκασθῶμεν ἴσως... νὰ διακόψωμεν τὴν λειτουργίαν τοῦ ναοῦ ὑμῶν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς θὰ φωτίσῃ ὑμᾶς εἰς τὸ καλόν...». Ἡδὴ ὁ «Πάνταινος» Ἀλεξάνδρειας ἀναγγέλλει ὅτι κατ' εἰδοποίησιν τοῦ ἐν Πόρτ-Τσουφικ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ τοῖς χριστιανοῖς ἀνένηψαν καὶ σπεύδουσιν ἀθροεῖ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς θεῖας λειτουργίας καὶ τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Α. Σ. ἔγραψε πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας: «Πόσον παρημέρηον εἶνε ὅτι ἔχομεν τόσον καλοῦς χριστιανούς. Ἄλλα καὶ πόσον ἀπαραίτητον εἶνε οἱ ποιμένες νὰ παρακολουθοῦν αὐτοὺς ἐκ τοῦ πληθοῦ καὶ οὐδέποτε νὰ παραλείπωσι νὰ νοουστῶσιν αὐτοὺς τὰ προσήκοντα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ὑπερμεσοῦντος τοῦ λήξαντος μηνὸς ἐτελεύτησεν ὁ ἐκ τῶν μητροπολιτῶν τοῦ Ἀντιοχικοῦ θρόνου Λιβάνου Παῦλος.

—Συνεπεία διαφωνιῶν περὶ τὴν ἐκλογὴν Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἡ πλειονοψηφούσα μερὶς τῶν ἀρχιερέων ἀπεχώρησεν ἐκ Δαμασκού εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Λιβάνου μονὴν τοῦ προφ. Ἡλιοῦ, ἵνα διενεργήσῃ ἐκεῖ τὴν ἐκλογὴν μακρὰν τῶν ἀπὸ τῶν διαφόρων παραγόντων ἐπιηρεασμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἡ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βουκουρεστίου Θεολογικῇ Σχολῇ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς (1881) μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου 1929 ἀπέλυσαν 843 προλῦτας καὶ ἀνέδειξεν 23 διδάκτορας. Ὁ βασιλεὺς Κάρολος Α' εἰς ταύτην τὴν Σχολὴν ὑπέβαλε τὴν ἐναίσιμον διατριβὴν του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ

Ὁ ἀγγλος ἐπίσκοπος τῆς Fulham ἐπισκεφθεὶς ἐπ' ἐσχάτων τὴν Λιθουανίαν ἐγένετο μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ ἐγκαρδιότητος δεκτὸς ἐν τῷ ἐν Ρίγα καθεδρικῷ ναῷ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων. Ἀντηλλάγησαν λόγῳ ἀδελφικῶν συμπαθειῶν μετὰ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ Ἀρχιεπ. Ἰωάννου ἐπὶ παρουσίᾳ πυκνοῦ ἐκκλησιασματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΣΘΟΝΙΑΣ

Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῆς Ἑσθονίας οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ κράτους ἀνέρχονται εἰς 209.094 ἀπέναντι 867.137 λουθηρανῶν, 2.536 ὀπαδῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ δόγματος, 5,214 βαπτιστῶν καὶ 4 639 ἔβραϊων. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1919 ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις τῆς Ἑσθονικῆς Δημοκρατίας ἐνομοθέτησεν ὅπως αἱ ὀρθόδοξοι ἐνορίαὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν (ἐκκλησιαστικὴν) καὶ τὴν ἐσωτερικὴν των (πολιτ. καὶ περιουσιακὴν) βίον ὑπάγοντο εἰς τὰς ἀποφάσεις καὶ τοὺς ὁρισμούς τῆς ὀρθοδόξου πανρωσικῆς συνόδου τοῦ 1918. Τὸ 1920 συνεκροτήθη ἐπαρχιακὴ συνέλευσις τῶν ἀναπροσώπων πασῶν τῶν ἐν Ἑσθονίᾳ ὀρθοδόξων ἐνοριῶν, ὁμοφώνως δ' ἀπεφασίσθη ὅπως παρακληθῆ ὁ πατριάρχης Μόσχας ὅπως εὐλόγησῃ αὐτονομίαν τῆς ἐν Ἑσθονίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, χειροτονουμένου ὡς ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς τοῦ Πατρὸς Ἀλεξάνδρου Πέουμος. Ὁ πατριάρχης εἶχε συγκατανεύσει εἰς πάντα, πλὴν τοῦ προσώπου τοῦ ὑποψηφίου βικαρίου ἐπισκόπου τῶν ἐν Ἑσθονίᾳ ὀρθοδόξων ἐνοριῶν. Κυρωθείσης δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς αὐτονομίας ταύτης ἤρξατο ἔκτοτε ἡ αὐτόνομος ζωὴ τῆς ἐν Ἑσθονίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐχούσης ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀλέξανδρον. Κατὰ τὸ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1922 διαρρῦσαν χρονικὸν διάστημα ἡ ζωὴ τῶν ὀρθοδόξων δὲν ἐξελιχθῆ ὀμαλῶς ἐνεκα τοῦ μετὰ τῶν δύο κλάδων, ρωσικοῦ καὶ Ἑσθονικοῦ, ἀνταγωνισμοῦ. Μεταξὺ τῶν διαφόρων σφαλαμάτων εἰς τὰ ὁποῖα περιέπεσον ἄμφοτεροί, τὸ κυριώτερον ἦτο ἡ ἐπείσασθαι τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἔθνικοῦ στοιχείου εἰς τὰ ζητήματα τῆς πίστεως. Διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς καθιεργήθη τὸ ἐκκλησ. συμβούλιον, ἐκυρώθη ὁ νόμος περὶ ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Μόσχᾳ συνόδου τοῦ 1918, τῷ δὲ 1925 ἡ ἐσθονικὴ βουλὴ ἐψήφισεν νόμον περὶ τῶν θρησκευτικῶν κοινότητων καὶ τῶν θρησκ. συνδέσμων αὐτῶν, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐχωρίσθη ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ κράτους καὶ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιοικήσεως, ὡς βάσις δὲ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἐτέθη ἐν τῇ ἐλευθέρῳ πλέον Ἐκκλησίᾳ ἡ ἐνορία ὡς θρησκευτικὴ κοινότης. Ἡ Ἐκκλησία ἡ ὀρθόδοξος ἀποτελεῖ ἔκτοτε σύνδεσμον ὀρθοδόξων κοινότητων. Ἡ ὕλική ὁμῶς ἐνδεια τῆς Ἐκκλησίας δυσχεραίνει τὴν ζωὴν τῶν ἐνοριῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Παλαιὰ Διαθήκη (Κείμενον κατὰ τοὺς Ο').

Ἡ Καινὴ Διαθήκη. Ἐγκρίσει τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς Α. Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἡ Ζωή». 1929.

Ἡ τόσον ἀθορύβως, ἀλλὰ καὶ τόσον ἀποτελεσματικῶς καὶ καρποφόρως ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἐργαζομένη θρησκευτικὴ ἐκ σεμνῶν κληρικῶν καὶ εὐσεβῶν λαϊκῶν ἀδελφότης «Ζωή» κατάρθωσε δι' ἀγάνων ὁμολογουμένως ἀτρυπῶν νὰ ἐπιτύχῃ ἔργον ἀξίον πολλοῦ θαυμασμοῦ, ἦτοι τὴν ἐκδοσιν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τῆς τε Παλ. Διαθήκης καὶ τῆς Καινῆς. Τὰ κείμενα τῆς ἀγ. Γραφῆς ἐπρομηθεύετο μέχρι τοῦδε τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν κοινὸν ἐκ τῶν βιβλιοπωλείων ξένων ἀγιογραφικῶν ἐταιρειῶν. Καὶ εἶναι μὲν

ἀληθές ὅτι ὑπάρχει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1904 ἐκδεδομένη ἡ Καινὴ Διαθήκη ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κατὰ κείμενον ὑπ' αὐτῆς ἐγκεκριμένον ἄλλ ἢ ἐξάντλησις τῆς πρὸ εἰκοσιπενταετίας γενομένης ἐκδόσεως ταύτης καὶ τὸ ὁποσδήποτε δυσασπύκμητον αὐτῆς ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς ἐκδόσεως καθίστα ἐπαισθητὴν τὴν ἔλλειψιν αὐθεντικῆς ἐκδόσεως τοῦ Κανόνος τῆς Κ. Διαθήκης. Ταύτην τὴν ἔλλειψιν ἤλθε νὰ πληρώσῃ ὁ φερώνυμος τῆς «Ζωῆς» ἐκδοτικὸς οἶκος, ἀμέσως μετὰ τὴν συντέλεσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ κειμένου τῆς Παλ. Διαθήκης τῶν Ο', καὶ τούτου φέρουσαν τὴν ἐγκρίσιν τοῦ τε Οἴκου. Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Λαμβανόμενον οὕτω ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν πλήρωμα ἀπέκτησεν αὐθεντικὴν ἐκδοσὶν τῶν ἁγίων Γραφῶν, προελθοῦσαν ἐξ ἐκδοτικοῦ οἴκου οὐ μόνον ὀρθοδόξου, ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς εἰς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα παρέχοντος διὰ τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ ὑπηρεσίας, καὶ πολλαχῶς διδάσκοντος καὶ φωτίζοντος τὸν ἑλληνικὸν λαὸν μετὰ πανθομολογουμένης ἀφιλοκερδείας, φανερὸν ὅτι πᾶς ὀρθόδοξος Ἕλλην καθῆκον ἔχει νὰ προμηθευθῇ τὴν ἁγίαν Γραφὴν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου οἴκου, δεδομένου ὄντος ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τῶν ξένων ἀγιογραφικῶν ἐταιρειῶν ἐκδόσεις δὲν φέρουσι τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀπὸ ἐπόψεως ἐκδοτικῆς αἱ ἐκδόσεις τῆς «Ζωῆς» καὶ τοῦτο ἔχουσι τὸ προσόν: ὅτι καὶ τὸν τύπον τοῦ κειμένου ἔχουσι καθαρὸν καὶ τὸν χάρτην καλὸν, καὶ τὸ σχῆμα πρόσφορον, τυγχάνουσι δὲ εὐχρηστοὶ κατὰ τὴν καθ' ὅλου μεταχειρίσιν καὶ χρησιμοποίησιν. Ἡ καλὴ

ἀδελφότης «Ζωῆς» εἶνε ἀξία θερμῶν συγχαρητηρίων διὰ τὸ κατορθῶμα αὐτῆς τοῦτο.

Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου Πρωτοπρεσβυτέρου, Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἱερὸν Ψαλτῆρα. Τόμος πρῶτος: Ψαλμοὶ 1—71. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1929. Σελίδες 224. Περὶ τοῦ νέου τούτου σπουδαίου ἔργου τοῦ πατρὸς ἱαλλινίκου θὰ γραφῶσι τὰ δέοντα ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἅμα τῇ ἐκδόσει καὶ τοῦ β' τόμου, ἥτις ἀγγέλλεται λίαν προσεχῆς.

«**Δελτίον**». **Μητροπόλεως Μηθύμνης**. Μηνιαῖον περιοδικὸν ἐκδιδόμενον προνοίᾳ τοῦ μητροπολίτου Μηθύμνης Διουσιού. Ἐν Καλλονῇ 1929 — Γηθοσίνας χαιρετίζει ἡ «Ἐκκλησία» τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ λήγοντος ἔτους ἐμφάνισιν τοῦ συμπαθεστάτου τούτου θρησκευτικοῦ ὀργάνου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μηθύμνης. Τὸ «Δελτίον» περιέχει ποικίλα ἠθικοθρησκευτικὰ ἀρθροῖδια γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν προσιτὴν εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν ποίμνιον καὶ εἰς ὕψος ἀπέριττον, σύντομα, ζωντανά, ἐκλαϊκευτικὰ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν, μὲ θέματα ἀντλούμενα ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ζωὴν, καὶ ἐλκύνοντα τὸ ἐνδιαφέρον. Ἰδιαιτέρως ἀξία ἐξάρσεως εἶνε ἡ ἐν ταῖς σελίσιν τοῦ «Δελτίου» ἀπεικόνισις δλοκλήρου τῆς ἐπαρχιακῆς δράσεως καὶ κινήσεως, ἰδίως φιλανθρωπικῆς καὶ τῆς σωματικῆς, μάλιστα δὲ τὸ πληρέστατον στατιστικὸν αὐτοῦ τμήμα τῶν γεννήσεων, θανάτων καὶ γάμων κατὰ χωρία. Ἡ «Ἐκκλησία» θερμῶς εὐχεται εἰς τὴν νέαν συνάδελφον πλοῦσιον τὸν ἀμνητὸν τῶν θεοφιλῶν αὐτῆς πόνων ἐν τῷ εὐσεβεῖ τῆς ἐπαρχίας Μηθύμνης λαῷ.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμελίον τῆς ἱερᾶς Μονῆς ἉγίουΔιονυσίου Ὀλύμπου Μακεδονίας προκηρῦττει ὅτι ἐκτίθῃσιν εἰς ἐπαναληπτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐξῆς ἰδιόκτητα κτήματα τῆς Μονῆς: 1) Γεωργικὸν τμήμα Βαρικοῦ Λιτοχώρου, 2) Γεωργικὸν τμήμα Κορινθοῦ Κατερίνης, 3) Ὑδρομύλον Λιτοχώρου μετὰ βυρσοδεψείου, 4) Ἄγρον περιφερείας Κατερίνης καὶ 5) Ἐκποίησιν τετρακοσίων (400) αἰγοπροβάτων τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία διενεργηθήσεται τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1929, ἡμέραν Κυριακὴν ἐν Κατερίνῃ ἐνώπιον συμβολαιογράφου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Κατερίνης καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς ἀπὸ τῆς 10—12 π. μ. ὁπότε καὶ κατακυρωθήσεται ἡ δημοπρασία εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν δρων τῶν ἐνοικιάσεων εὐρισκομένων ἐν τῷ γραφεῖν τοῦ συμβολαιογράφου Κατερίνης κ. Σουλοπούλου.

Τὸ Ἡγουμελίον Ι. Μ. Δουσιῶν συνειρὰ ἐγκριτικῆς ἀδείας ἐκθέτει εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς ἐνοικιάσεως τῆς ἐν ἁγία Μονῇ Τρικάλων Ἰσόγειον οἰκία ἐνεργηθσομένην τὴν 15—22 καὶ 29 Δ)βρίου ἡμέρα Κυριακὴ καὶ ὅρα 10—12 π. μ. καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Νικολάου Βουνησοπούλου.

Τὸ Ἡγουμελίον τῆς ἐν τῷ τέως Δήμῳ Τριταίας Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Πάντων προκηρῦττει ὅτι ἐκτίθενται εἰς

πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως οἱ ἐν τῷ συνοικισμῷ Κυπαρίση περιφερείας Κοινότητος Γρεβενῶν, ποτιστικοὶ ἐν τῇ θέσει «Ρίζι» καὶ ξερικοὶ ἐν τῷ θέσει «Μάρμαρα», ἄγροι τῆς Μονῆς ὑπὸ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὄρα κατὰ τοὺς δρους τῆς σχετικῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ὧν ἀντίγραφα εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Τριταίας, καὶ Γραφεῖον τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 15 Δεκεμβρίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὅρα 2—4 μ. μ. ἐν Ἐρμανθείᾳ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἡ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, καὶ τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μαρωνείας ΑΝΘΙΜΟΣ

Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Θεοδόσιος Σπεράντζας

Τίμημα ἐτησίως συνδρομῆς

Ἑσῶτ. Δραχ. 60. Ἑξῶτ. Φρ. 60. Ἀμερικῆς Δολ. 3

Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἱερῶν Ναῶν Πρωτευουσῶν Ἐπαρχιῶν Δρ. 100 Ναῶν χωρίων Δρ. 60 Ἱερῶν ἑσωτερικοῦ Δρ. 30. Ἐμβάσματα καὶ ἀποστολαὶ Διαχειρίσιν Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία».

Μεγερὸν Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοῖνικος» Ὀδὸς Σταδίου 44, Ἀθήναι.